

Handläggare

Stephanie Kilander
Telefon: 08-50825061
Gustav Lundmark
Telefon: 08-50825043
Maria Adell
Telefon: 08-50825618

Till

Socialnämnden
2023-12-12

Förslag till ändringar i förfrågningsunderlag

Upphandling enligt lag (2008:962) om valfrihetssystem, LOV av vissa insatser inom lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS och socialtjänstlag (2001:453), SoL

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förändringarna i förfrågningsunderlagen i samtliga LOV-upphandlingar:
  - korttidsvistelse utanför egna hemmet enligt 9 § 6, LSS (dnr SOF 2023/518),
  - korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt 9 § 7, LSS (dnr SOF 2023/519),
  - bostad med särskild service för barn eller ungdomar enligt 9 § 8, LSS (dnr SOF 2023/ 527),
  - bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9, LSS (dnr SOF 2023/506),
  - daglig verksamhet enligt 9 § 10, LSS (dnr SOF 2023/520),
  - ledsagar- och avlösarservice enligt LSS och ledsagning och avlösning enligt SoL (dnr SOF 2023/517),
  - boendestöd, socialpsykiatri (dnr SOF 2023/529),
  - stödboende, socialpsykiatri (dnr SOF 2023/528),
  - bostad med särskild service för vuxna, socialpsykiatri (dnr SOF 2023/530),
  - sysselsättning, socialpsykiatri (dnr: SOF 2023/505),
  - familjerådgivning (dnr SOF 2023/531).
2. Socialnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att fatta tilldelningsbeslut.
3. Socialnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att för nämndens räkning teckna tillsvidareavtal med godkända leverantörer och besluta om:
  - hävning samt uppsägning av avtal,
  - partsbyte samt underteckna avtal om partsbyte,

- ändringar och tillägg till avtal som är förenliga med upphandlingslagstiftningen samt
  - mindre justeringar av avtal.
4. Socialnämnden ger förvaltningschefen möjlighet till delegering av åtgärderna i punkt 3.
  5. Socialnämnden ger ansvarig utredare i uppdrag att revidera uppdragsbeskrivningar för egenregi i enlighet med de förändringar som godkänns för förfrågningsunderlagen.
  6. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Förfrågningsunderlagen justeras vanligen en gång per år. Vid detta tillfälle föreslås ändringar i samtliga förfrågningsunderlag inom LOV. Föreslagna ändringar av väsentlig karaktär nämns i korthet under rubriken Ärendet. Mindre justeringar och språkliga förändringar har även genomförts i samtliga underlag. I de fall där väsentliga ändringar har gjorts i befintliga bilagor, eller där en ny bilaga har sammanställts utifrån de föreslagna kraven, bifogas dessa till ärendet.

Föreslagna förändringar innebär bland annat att fler sanktionsmöjligheter kommer kunna tillämpas vid konstaterade brister, till exempel vite och placeringsstopp vid allvarigare brister. Dessa föreslagna förändringar gäller för samtliga förfrågningsunderlag. Förändringarna syftar även till att det ska bli tydligare under vilka förutsättningar som hävning av kontrakt kan användas, då förslaget även innebär vissa nya hävningsgrunder. Vid de tillfällen där leverantören säger upp kontraktet på grund av ändrade villkor i förfrågningsunderlaget ska tre månaders uppsägningstid gälla istället för nuvarande uppsägningstid om tre veckor.

I samtliga förfrågningsunderlag inom LSS-verksamhet och socialpsykiatri, inklusive ledsagar- och avlösarservice, föreslås krav gällande bibehållen verksamhet under extraordinära händelser och beredskap. Även krav på arbets- och anställningsvillkor i nivå med kollektivavtal föreslås i samtliga förfrågningsunderlag. Utbildningskrav för medarbetare föreslås revideras i samtliga underlag inom LSS och socialpsykiatri, ett krav på att nya leverantörer ska ha en plan för att säkerställa adekvat utbildning för samtliga medarbetare föreslås. Leverantörer inom dessa insatser, samt ledsagar- och avlösarservice, ska sträva efter heltidsanställning och tillsvidareanställning som norm, de åläggs även upprätta generella och individuella kompetensutvecklingsplaner för sina medarbetare.

Vidare har det i samtliga underlag förtydligats att dokumentation och genomförandeplan ska följa Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Leverantörer inom samtliga områden ska, med undantag av familjerådgivning, ha rutiner för att förhindra smittspridning i sina verksamheter. Krav på att beakta barnrättsperspektivet föreslås i samtliga förfrågningsunderlag som berör vuxna. Stadens egen regi föreslås att i första hand vara ickevalsalternativ för samtliga insatser. Miljökraven föreslås att skärpas genom att nyanskaffade fordon ska uppfylla vissa miljökrav. Utöver väsentliga ändringar föreslås att vissa krav och skyldigheter förtydligas i samtliga underlag, det gäller till exempel skyldighet att ta emot uppdrag och krav om samverkan.

Specifika ändringar föreslås för respektive insats i förfrågningsunderlagen. Inom socialpsykiatri föreslås att den enskilde ska ha större möjligheter till inflytande över den egna insatsen och över verksamhetens inriktning inom stödboende, bostad med särskild service och sysselsättning. För dessa tre insatser föreslås även ett förtydligande gällande den huvudsakliga målgruppen i fråga om ålder, när det gäller stödboende föreslås möjligheten att bedriva tillståndspliktigt boende för personer under 21 år att tas bort. Inom stödboende föreslås även tydligare krav på att leverantören ska underlätta vid byte av utförare.

För boendestöd inom socialpsykiatri föreslås revidering i insatsen innehåll och ett förtydligande i beskrivningen av målgruppen. Inom boendestöd föreslås ändringar gällande hur frånvaro ska rapporteras till beställaren samt när en insats ska påbörjas efter en beställning. Ändringar föreslås även när det gäller att beskriva korrekt tomgångsersättningen vid byte av leverantör.

För sysselsättning föreslås ett förtydligande gällande krav på evidensbaserade metoder i verksamhetens innehåll, samtidigt som möjlighet att hantera den enskildes medel tas bort. Förslaget innebär även ett förtydligade gällande krav på verksamhetens lokaler.

För bostad med särskild service kommer ändringar att genomföras avseende hälso- och sjukvårdsansvar eftersom den kommunala hälso- och sjukvården kommer att överta ansvar för verksamheten inom stadens gränser.

I samtliga förfrågningsunderlag för insatserna inom LSS föreslås ett förtydligande gällande kraven på föreståndaren och lokaler. Vidare innebär förslaget att det ska förtydligas att bemanningen i samtliga insatser enligt LSS ska utgå ifrån den enskildes behov och att den enskilde ska ha inflytande över verksamhetens utformning. Förslaget innebär även att kravet på leverantörens kompetensutvecklingsplan skärps. I samtliga underlag för LSS-insatser och för ledsagar- och avlösarservice, föreslås att krav på

rutin för att alltid undvika begränsningsåtgärder förtydligas eller läggs till, samt tillägg av krav på rutin för introduktion av nyanställd personal. I underlaget för LSS-insatserna framhålls att verksamheterna ska sträva efter att främja jämlikhet i den enskildes levnadsvillkor, samt att medarbetare regelbundet ska delta i brandskyddsutbildning.

För bostad med särskild service för vuxna respektive barn eller ungdom föreslås att kraven på att säkerställa deltagande i sjukvårdens förebyggande åtgärder lyfts fram. I samma underlag föreslås att kraven på att tillgängliggöra digital teknik och media tydliggörs. Förslaget innebär även att leverantören ska ge stöd till den enskilde att genomföra fritids- och kulturaktiviteter. Inom bostad med särskild service för vuxna föreslås krav på att gemensamma måltider ska erbjudas vid efterfrågan. Ett förtydligande av målgruppen för friliggande grupp- eller servicebostäder föreslås samt krav på att meddela staden när ledig plats uppstår.

I underlagen för korttidsvistelse och korttidstillsyn föreslås ändringar av kraven på hälso- och sjukvård. Här föreslås även kraven på att tillämpa Lex Maja tas bort, samt felaktig information om tomgångersättning. I underlaget för korttidsvistelse föreslås att möjlighet att bedriva verksamhet som enbart är öppen dagtid införs och att möjligheten för individen att omfördela beviljade vistelser under året tydliggörs. I likhet med andra boendeinsatser inom LSS föreslås krav på rutin vid värmeböljor införs. Inom korttidstillsyn föreslås att antalet dagar verksamheterna kan ha stängt för planering ökar från två till fem.

I underlaget för daglig verksamhet föreslås att avgiften för kost och habiliteringsersättning uppdateras eller ersätts med hänvisningar till aktuell budget. I underlaget för ledsagar- och avlösarservice föreslås förtydliganden kopplat till ersättning och beviljad tid för alla fyra insatser. Möjlighet för föreståndare att kvalificera sig till tjänsten genom reell kompetens föreslås införas.

Förfrågningsunderlaget inom familjerådgivning föreslås uppdateras med ändringar i kraven på leverantörens organisation och familjerådgivarnas kompetens, samt med vissa tillkommande krav avseende lokaler och tillgänglighet för tidsbokning. Förslaget innebär även att leverantören vid ansökningstillfället ska redovisa hur krav på extern handledning ska uppfyllas. Utöver detta föreslås tillägg i kravet på utvärdering inom ramen för leverantörens ledningssystem.

Förvaltningen föreslår socialnämnden att godkänna de föreslagna förändringar som finns i bifogade förfrågningsunderlag.

Bakgrund

Stockholms stad tillämpar lagen om valfrihetssystem (LOV) vid upphandling av vissa verksamheter enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och SoL (socialtjänstlagen). Kommunfullmäktige i staden har gett socialnämnden i uppdrag att upphandla leverantörer för utförande av enskilt drivna verksamheter av vissa insatser inom LSS och SoL. Valfrihetssystemet innebär att de som får ett beslut om en insats enligt LSS och SoL kan välja bland de verksamheter som finns med i valfrihetssystemet, det vill säga kommunala enheter, entreprenader och de enskilt drivna verksamheter som ansöker och godkänns. Socialförvaltningen har uppdraget att genomföra och administrera upphandlingarna, godkänna leverantörer samt teckna och förvalta avtal. Till varje avtal finns framtagna förfrågningsunderlag. Förfrågningsunderlagen justeras vanligtvis en gång per år.

Ärendet

Förslag till ändringar i förfrågningsunderlagen av väsentlig karaktär nämns i korthet. Utöver detta har språkliga ändringar och andra mindre justeringar genomförts.

Samtliga förfrågningsunderlag

Förslag om fler och tydligare sanktioner samt villkor för kontraktets avslutande återfinns i samtliga förfrågningsunderlag. Avtalsvillkor som avser uppsägning och hävning föreslås åtskiljas och tydliggöras. Vid de tillfällen där leverantören säger upp kontraktet på grund av ändrade villkor i förfrågningsunderlaget föreslås att tre månaders uppsägningstid ska gälla istället för tre veckor. Vid ändringar i förfrågningsunderlagen har leverantören en månad på sig att säga upp kontraktet, därefter betraktas det som att leverantören accepterar förändringarna. Fler och tydligare grunder för hävning föreslås, till exempel ska hävning föreligga om en leverantör har minst tre dokumenterade och påtalade brister under samma kalenderår, oavsett om leverantören har vidtagit rättelse. Allvarliga brister som inte kan rättas ska också leda till hävning. Bland de företeelser som ska räknas som allvarliga brister föreslås tillägg med otillbörligt utnyttjande av skattemedel, så kallade välfärdsbrott, samt underlåtelse om att fullgöra skyldigheter enligt Lex Sarah. Stadens beställare ska också kunna tillämpa fler och tydligare sanktioner beroende på uppkommen brist så som att avhjälpa en brist på leverantörens bekostnad, eller förelägga med vite vid exempelvis försenade genomförandeplaner eller felaktig personal. Socialförvaltningen ska, vid allvarliga brister där begäran om rättelse utfärdats, kunna vidta placeringsstopp där ingen ny beställning tillfälligt kan skickas till leverantören. Inom valfrihetssystemet kommer detta att innebära att leverantörens information på stadens hemsida tillfälligt kan avpubliceras och att

inga nya beställningar skickas i sociala system. Om leverantören rättar bristerna ska placeringsstoppet upphöra.

I de förfrågningsunderlag vars områden är att betrakta som samhällsviktig verksamhet föreslås att krav på bibehållen verksamhet under extraordinära händelser och höjd beredskap införs. Verksamhet inom LSS och socialpsykiatri är att betrakta som samhällsviktig verksamhet. Här ingår att leverantören, med nödvändiga anpassningar, ska kunna samverka med staden och andra aktörer under extraordinära händelser eller höjd beredskap samt att leverantören upprättar en kontinuitetsplan för att säkerställa att verksamheten kan upprätthållas. För att underlätta för leverantörer att upprätta en kontinuitetsplan har staden tagit fram en mall som kan användas och anpassas utefter den aktuella verksamheten, se bilaga 1 – ”Mall för kontinuitetsplan”. Dessa krav gäller ej familjerådgivning.

Krav på arbets- och anställningsvillkor för personal inom LSS och socialpsykiatri föreslås stärkas och ska utgå från delar av det centrala kollektivavtalet i branschen som omfattar flest medarbetare i Sverige, ”Huvudöverenskommelse om lön och allmänna anställningsvillkor samt rekommendation om lokalt kollektivavtal m.m.” (HÖK) som tecknats mellan Svenska Kommunalarbetareförbundet och Sveriges Kommuner och Regioner samt Arbetsgivarförbundet Pacta. Villkoren innefattar bland annat bestämmelser om arbetstid, semester och tillägg för obekvämt arbetstid och beskrivs i sin helhet i bilaga 2 – ”Arbets- och anställningsvillkor”. Dessa krav gäller ej familjerådgivning.

Översyn av kraven på personalens kompetens föreslås i samtliga förfrågningsunderlag inom LSS och socialpsykiatri. För leverantörer inom LSS-verksamhet ställs krav på att minst 70 procent av personalen ska ha adekvat utbildning som Socialstyrelsen har bedömt lämplig i allmänna råden ”Kunskaper hos personal som ger stöd, service eller omsorg enligt SoL och LSS till personer med funktionsnedsättning” (2014:2), vid ansökningstillfället. Inom socialpsykiatri föreslås motsvarande krav på att 80 procent av personalen ska ha adekvat utbildning vid ansökningstillfället. Revidering av utbildningskraven föreslås genomföras för att säkerställa att ställda krav på utbildning är proportionerliga så att företag inom branschen rimligen kan uppfylla dem, samt för att skapa likställda krav för privata leverantörer och utförare i egen regi. Samtidigt ska leverantörerna ha en konkret plan för hur samtlig personal ska nå upp till kraven på adekvat utbildning under avtalstiden. Heltidsanställning och tillsvidareanställning ska också vara norm.

Leverantörer inom LSS-verksamhet och socialpsykiatri ska ha rutiner för att förhindra smittspridning och upprätthålla god hygien.

För bostad med särskild service inom både LSS och socialpsykiatri, föreslås att krav ställs på att rutinerna ska utgå från Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om smittförebyggande åtgärder i vissa verksamheter enligt SoL och LSS (HSLF-FS 2022:44) och Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2015:10) om basal hygien i vård och omsorg. Föreskrifterna är bindande för ovan nämnda insatser. För daglig verksamhet, korttidsvistelse, korttidsstillsyn, boendestöd, stödboende, ledsagar- och avlösarservice och sysselsättning ska rutiner för smittspridning finnas, och de kan utgå från de för verksamheten relevanta delarna i nämnda föreskrifter.

Samtliga förfrågningsunderlag som berör vuxna föreslås revideras för att säkerställa att barnrättsperspektivet beaktas i de fall där en biståndsbedömd insats kan beröra anhöriga barn. Leverantörerna ska arbeta utifrån riktlinjerna i ”Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad”. Motsvarande krav är sedan tidigare infört i insatser som avser barn.

Staden kravställer att leverantörerna ska ha ett aktivt miljöarbete. Ett förslag till tillägg i samtliga förfrågningsunderlag är att nyanskaffade fordon, om verksamheten använder fordon i tjänsten, ska drivas med enbart el, gas med utsläppsklass Euro 6 eller bränsleceller. Det föreligger inget krav på leverantörer inom LOV att använda fordon i tjänsten.

Inom samtliga insatser ska det finnas ett ickevalsalternativ när den enskilde inte kan välja insats. För samtliga insatser föreslås att stadens egen regi inom den enskildes stadsdelsförvaltning ska utgöra ickevalsalternativet, så länge det finns ett sådant alternativ som passar. I andra hand ska närhetsprincipen tillämpas, vilket innebär att den enhet som ligger närmast den enskildes bostadsadress ska väljas oavsett regiform. Inom familjerådgivning är stadens egen familjerådgivning sedan tidigare det enda ickevalsalternativet, detta gäller oavsett den enskildes stadsdelstillhörighet.

Kraven på leverantörernas ansvar för kompetensutveckling föreslås skärpas genom att leverantörerna både ska ha en generell och verksamhetsövergripande kompetensutvecklingsplan samt individuella kompetensutvecklingsplaner för varje enskild medarbetare.

Utöver föreslagna väsentliga ändringar föreslås att vissa krav och skyldigheter förtydligas i förfrågningsunderlagen. Skyldigheten att ta emot en enskild som väljer leverantören föreslås förtydligas med att denna princip gäller så länge den enskilde har en pågående insats. Det innebär att det inte är möjligt för en leverantör att ensidigt säga upp uppdraget i förtid, vilket föreslås förtydligas i samtliga förfrågningsunderlag. För samtliga förfrågningsunderlag

inom LSS-verksamhet och socialpsykiatri föreslås att det tydliggörs att leverantören är skyldig att samverka med beställaren för den enskildes bästa och skyndsamt meddela ansvarig stadsdelsförvaltning om den enskilde inte nyttjar insatsen eller vid andra avvikelser. Tydliggörande föreslås även om att ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete ska utgå från Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOFS 2011:9) samt att leverantörerna ska upprätta genomförandeplaner i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS (SOFS 2014:5).

Vissa hänvisningar till stadens hemsida och områdesspecifika program har omarbetats i samtliga förfrågningsunderlag med hänvisning till att kraven ska göras mer kompatibla med eventuella ändringar i programmen och för att minska risken för att information blir inaktuell i förfrågningsunderlagen. Ett exempel på detta är kravet på att leverantören arbetar i linje med stadens program för stöd till anhöriga där en hänvisning görs till stadens hemsida där programmet återfinns i sin helhet, istället för att innehållet beskrivs direkt i förfrågningsunderlaget. Samma typ av ändring föreslås även gälla för information om ersättningar inom LOV, eftersom aktuell information alltid finns tillgänglig på stadens hemsida.

Socialpsykiatri

För samtliga underlag föreslås ett förtydligande gällande att ansvarig chef ska ha minst tre års yrkeserfarenhet inom målgruppen, med vilken avses verksamhet för personer inom socialpsykiatri. Inom stödboende, bostad med särskild service och sysselsättning inom socialpsykiatri betonas att den enskilde ska ha större möjligheter till inflytande både över den egna insatsen såväl som verksamhetens inriktning och att detta är i linje med ett återhämtningsinriktat förhållningssätt. I förfrågningsunderlagen för bostad med särskild service och stödboende har innehåll som berör tillgång till digital teknik och som tidigare låg i en egen paragraf "Jämlikhet och delaktighet" flyttats till paragrafen "Tillgång till digital teknik" då det bättre reflekterar innehållet". För bostad med särskild service och sysselsättning inom socialpsykiatri förtydligas att den huvudsakliga målgruppen är mellan personer i åldern 20-64 år.

Inom stödboende föreslås målgruppsbeskrivningen revideras där den huvudsakliga målgruppen är personer mellan 21-64 år och möjligheten att inkomma med tillstånd för att bedriva stödboende för åldersgruppen 18-20 år tas bort, eftersom denna målgrupp inte är aktuell för sådant stödboende som avses i förfrågningsunderlaget

och enskilda mellan 18-20 år ska följaktligen inte placeras på stödboende inom socialpsykiatri. Staden erbjuder redan andra tillståndspliktiga boenden för enskilda mellan 18-20 år, till exempel inom ramen för upphandlingen av dygnetruntvård för barn och unga. I förfrågningsunderlaget för stödboende betonas även att leverantören, om den enskilde byter utförare, ska vara behjälplig med att samordna planeringen med det nya boendet avseende hyreskontrakt så att den enskilde inte står med dubbla hyreskostnader under den månad som bytet sker.

För boendestöd inom socialpsykiatri föreslås ett förtydligande i beskrivningen av målgruppen som innefattar följande grupper: personer med psykiska funktionsnedsättningar, personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, personer med samsjuklighet, bestående av personer med skadligt bruk och beroende i kombination med psykiska eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, personer med intellektuell eller kognitiv funktionsnedsättning och personer som är över 65 år och som har motsvarande funktionsnedsättningar som beskrivs ovan, det vill säga funktionsnedsättningar som inte beror på normalt åldrande. Boendestödets innehåll har reviderats med ett större fokus på stöd i användning av digitala tjänster och att skapa ett socialt sammanhang samt främja återhämtningsprocessen för den enskilde. Det betonas särskilt att stödet ska utföras tillsammans med den enskilde så långt det är möjligt, och inte åt den enskilde. Förslag till ändringar föreslås även gällande frånvarorapportering till beställaren där leverantören ska journalföra all frånvaro och på beställarens begäran kunna redovisa journalanteckningar. Beställaren ska på så vis kunna kontrollera hur boendestödet har nyttjats av den enskilde. Här tydliggörs också att samtycke för utlämnande från den enskilde ska inhämtas av leverantören, om inte beställaren redan har inhämtat samtycke vid beställningen. Kravet på frånvarorapportering genom journalanteckningar ersätter tidigare krav på rapportering via systemet ParaSoL. Ett förtydligande görs även om att en insats kan förväntas starta två veckor efter erhållen beställning om inte annan överenskommelse finns. Leverantören ska därtill ha en rutin för att planera med den enskilde om hur anmälan av frånvaro ska ske inom ramen för insatsen, till exempel om den enskilde avbokat boendestöd med kort varsel. Ändringar föreslås även för att beskriva den tomgångsersättningen som utgår till leverantören då en enskild ska byta utförare och säger upp platsen. Tomgångsersättningen vid uppsägning är 25 procent av beslutad månadsersättning inom boendestöd.

Inom sysselsättning betonas att verksamhetens metoder ska vila på forskning och beprövad erfarenhet, vilket innebär att den för tillfället bästa tillgängliga kunskapen, den enskildes erfarenhet och önskemål samt den professionelles erfarenheter ska sammanvägas

vid insatsernas utförande och val av arbetsmetod. För arbetslivsinriktad sysselsättning anges specifikt att insatsen ska utgå från evidensbaserade metoder. Inom sysselsättning gäller, på samma sätt som inom boendestöd, att avropad insats ska påbörjas två veckor efter erhållen beställning, alternativt senare om det är överenskommet. Gällande verksamhetens lokaler föreslås ett förtydligade krav på att lokalen ska vara anpassad efter målgruppens behov och att eventuella andra verksamheter som kan bedrivas på samma adress måste redogöras för och leverantören ska ha en tydlig plan för hur målgruppens behov säkerställs i dessa fall. Möjlighet för leverantören att hantera den enskildes privata medel i undantagsfall föreslås tas bort inom sysselsättning, då detta inte anses vara aktuellt inom ramen för insatsen.

För bostad med särskild service för vuxna inom socialpsykiatri kommer ändringar att genomföras med anledning av att den kommunala hälso-och sjukvården i Stockholms stad (LSS/SoL-hälsan) ska överta hälso-och sjukvårdsansvar upp till sjuksköterskenivå för verksamheter belägna inom stadens gränser. Det innebär att eventuella leverantörer vars verksamhet är belägen inom stadens gränser kan välja att anlita den LSS/SoL-hälsan, alternativt bedriva hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå själva eller anlita en underleverantör för samma uppgift. En leverantör vars verksamhet är belägen utanför stadens gränser kan på motsvarande sätt välja att anlita den kommunala hälso-och sjukvården kommunen där verksamheten är belägen, alternativt bedriva hälso- och sjukvård själva eller anlita en underleverantör. Beroende på vilket alternativ som leverantören väljer kommer specifika krav på utförandet av hälso- och sjukvårdsansvar att tillkomma, vilket beskrivs i bilaga 3 – ”Krav på utförare som är vårdgivare” och bilaga 4 – ”Krav på verksamhetens samverkan med vårdgivare”. I likhet med kraven inom bostad med särskild service inom LSS så säkerställs att eventuell underleverantör som anlitas som hälso- och sjukvårdsutförare ska följa stadens krav på hälso- och sjukvårdsansvar. Om leverantör själv är ansvarig för hälso-och sjukvård ska ansvarig chef ha kännedom om gällande lagar och förordningar som reglerar hälso-och sjukvård. Krav på vissa rutiner inom bostad med särskild service för vuxna inom socialpsykiatri föreslås läggas till, dels för att säkerställa att leverantören har de arbetssätt som krävs för att kunna bedriva hälso-sjukvårdsansvar alternativt samverka med vald hälso-sjukvårdsutförare, dels för att öka likställigheten med bostad inom särskild service som bedrivs för målgruppen inom LSS. Krav föreslås införas på följande rutiner: att kontakta hälso-och sjukvården, inklusive rehabiliteringen och habiliteringen utifrån den enskildes behov, lokala instruktioner för läkemedelshantering, inklusive delegering, om det förekommer i verksamheten i samråd med vårdgivaren/MAS och rutiner för att

alltid undvika användningen av begränsningsåtgärder. Som beskrivits ovan kommer krav på rutin för hygien och smittskyddsarbete för att minska risker för smittspridning inom verksamheten föreslås läggas till inom samtliga förfrågningsunderlag inom LSS-verksamhet och socialpsykiatri.

LSS

I förfrågningsunderlagen för bostad med särskild service för vuxna, bostad med särskild service för barn eller ungdomar, daglig verksamhet, korttidsvistelse utanför det egna hemmet och korttidsstillsyn för skolungdom över 12 år föreslås kraven på föreståndaren för verksamheten tydliggöras. Kravet är nu att föreståndaren måste ha godkänts av IVO (Inspektionen för vård och omsorg), till skillnad från tidigare möjlighet att uppnå kravet på föreståndaren genom intyg på utbildning och erfarenhet. Detta gäller även verksamhetens lokaler, där man tidigare kunde beskriva lokalerna för att uppfylla kraven i förfrågningsunderlaget om IVO inte godkänt lokalerna. Genom att kräva intyg från IVO för föreståndare och lokaler, riskerar staden inte att godkänna oseriösa leverantörer utan tillstånd. Kravet på att föreståndaren måste arbeta minst trettio procent inom verksamheten har tydliggjorts i och med tillägget att procentandelen syftar på en normal heltidsanställning. För att förtydliga att det är individens behov som ska avgöra graden av personaltäthet, föreslås krav på att bemanningen ska utgå ifrån den enskildes behov läggas till. Även individens inflytande, inte bara över sin insats, utan också över verksamhetens utformning har tydliggjorts i förfrågningsunderlagen. Det förslås även att krav ställs på att leverantörerna ska ha en rutin för introduktion av nyanställd personal och att samtlig personal ska delta i regelbundna brandskyddsutbildningar. Det lyfts dessutom fram att verksamheterna ska sträva efter jämlikhet i den enskildes livsvillkor.

I underlagen för bostad med särskild service, både för vuxna och barn eller ungdom, har det förtydligats att utföraren inte bara ska se till att den enskilde kan ta sig till sin fritidsaktivitet, utan också få stöd att genomföra den. I underlagen förslås även att kraven på att säkerställa deltagande i hälso- och sjukvårdens screeningprogram och förebyggande åtgärder lyfts fram som ett allmänt krav på verksamheten, istället för att som i tidigare underlag ligga som ett krav tillsammans med bland annat digital inkludering. Kraven kopplade till digital inkludering, så som kraven på att tillgängliggöra digital teknik på jämlika villkor har lagts till i en egen avtalspunkt med rubriken ”digital inkludering och delaktighet”. Kraven på att enskilda ska ha jämlika möjligheter att få information, lättlästa tidningar, böcker, tidningar, samhällsinformation etcetera lyfts fram i en ny avtalspunkt ”läsombud och media”.

Förslaget innebär förtydligande inom bostad med särskild service för vuxna att gemensamma måltider ska kunna erbjudas, om de enskilda efterfrågar det, samt att verksamheten ska ha en rutin för gemensamma inköp. Det har i samma underlag även föreslagits ett förtydligande av målgruppen för friliggande grupp- och servicebostäder, där det nu framgår att de främst är tänkt att vända sig till enskilda med behov av lugnare miljö utanför stads kärnan, på grund av exempelvis utmanande beteende. Krav på att leverantören ska höra av sig till staden när lediga platser uppstår inom verksamheten föreslås också införas.

I underlagen för korttidvistelse och korttidstillsyn har kraven på hälso- och sjukvård korrigerats för att bättre spegla ansvarsfördelningen mellan leverantör och vårdnadshavare, där exempelvis vårdnadshavare ombesörjer inbokade läkarbesök och utföraren akuta läkarbesök vid behov. I båda dessa underlag föreslås att skrivningar om Lex Maja tas bort, eftersom ingen av dessa insatser involverar husdjur. Felaktig information om tomgångsersättning föreslås tas bort från båda underlagen. I underlaget för korttidsvistelse föreslås möjligheten att enbart bedriva verksamhet på dagtid eller kvällstid införas som ett resultat av de nya ersättningsnivåerna som numera inkluderar ersättning för korttidsvistelse utan övernattnings. Det föreslås även att krav på att verksamheten ska ha en rutin för hur de ska hantera värmeböljor införas. Inom korttidstillsyn föreslås att antalet dagar som leverantören har möjlighet att hålla stängt för planering utökats från två till fem, detta för att tillgodose verksamheternas behov av kvalitets- och förbättringsarbete.

I förfrågningsunderlaget för daglig verksamhet föreslås att en inaktuell uppgift om vad deltagaren ska betala för kost tas bort och ersätts med en hänvisning till aktuell budget. En annan inaktuell uppgift om habiliteringsersättning föreslås också ersättas med korrekta uppgifter.

Ledsagar- och avlösarservice enligt LSS och ledsagning och avlösning enligt SoL

I underlaget för ledsagar- och avlösarservice föreslås att en inaktuell bilaga för ersättningsnivåerna tas bort. Två förtydliganden föreslås införas kring att beviljade timmar inte kan överföras från en månad till en annan inom insatsen avlösarservice samt att utförarens skyldighet att meddela ny utförare om var någonstans i en tremånadersperiod som uppdraget befinner sig, både i tid och omkostnadsersättning, enbart rör insatserna ledsagarservice och ledsagning. Kraven på föreståndaren har reviderats förslaget innebär att det är möjligt att numera kvalificera sig till tjänsten utifrån reell kompetens, genom långvarig erfarenhet från uppdrag och tjänster inom det område som upphandlingen avser, samt grundläggande

kurser inom arbetsmiljö och socialrätt. Kraven på föreståndarens kompetens har också tydliggjorts genom att det som tidigare var flera avtalspunkter har gjorts om till en sammanhängande punkt.

Familjerådgivning

Förfrågningsunderlaget för familjerådgivning föreslås ändras med skärpta krav på att utvärdering av verksamheterna ska ske på ett systematiskt sätt där analys ska göras över vilka grupper som familjerådgivningen når med fokus på särskilt utsatt grupper.

För att styrka att leverantören följer krav på extern handling inom ramen för kravet på kompetensutveckling för personalen föreslås sökande hädanefter inkomma med en beskrivning om hur kravet på extern handledning ska tillgodoses. Vad gäller leverantörens interna organisation föreslås kraven ändras från att verksamheten ska bestå av minst tre familjerådgivare till minst två familjerådgivare eftersom samtliga krav på organisationen och medarbetarnas kompetens i alla övriga avseenden kan tillgodoses med enbart två medarbetare. Kravet om att minst hälften av medarbetarna ska ha erfarenhet av kommunal familjerådgivning föreslås ändras till att det kan vara erfarenhet från familjerådgivning oavsett regi. I kravet på verksamhetens organisation förtydligas även att samtliga familjerådgivare ska bedriva renodlat familjerådgivningsarbete på minst 50 procent av heltid under hela avtalsperioden, och att samtliga familjerådgivare ska ha regelbunden handledning specifikt i familjerådgivningsarbetet. Detsamma gäller kravet på att familjerådgivarna ska ha minst två års dokumenterad erfarenhet av familjerådgivning även om leverantören byter medarbetare under avtalstiden. Kompetenskraven för respektive familjerådgivare föreslås revideras och förtydligas där ”relationsbehandling” i kravet på ”flerårig erfarenhet av psykosocialt behandlingsarbete med inriktning på par/familjer, och/eller flerårig erfarenhet av familjeterapeutiskt arbete eller relationsbehandling” ska avse relationsbehandling inriktad mot par eller familj. Erfarenhet från behandling som enbart riktar sig mot enskilda barn eller vuxna, t.ex. inom psykiatrin, accepteras inte om det åberopas av leverantören som grund för familjerådgivares kompetens i detta avseende. I samma kompetenskrav föreslås ändringar i kravet på egen psykoterapi, där familjerådgivare ska ha genomgått egen psykoterapi och kunna uppvisa intyg på detta vid ansökningsprocessen och vid ändringar under avtalstiden, istället för den tidigare formuleringen om att egen psykoterapi ska ha genomförts enskilt under minst 50 timmar eller i grupp under minst 120 timmar. Om familjerådgivare är legitimerad psykoterapeut behöver intyg på egen psykoterapi inte uppvisas då det ingår i utbildningen. Vidare föreslås det att krav ställs på lokalerna där familjerådgivningen äger rum, lokalerna ska vara avskilda från annan verksamhet så att det besökande parets anonymitet kan

upprätthållas. Familjerådgivningen ska härnäst även kunna nås via direkttelefon för tidsbeställning och telefonrådgivning, där tidsbeställning vid nybesök är ett kvalificerat bedömningsarbete som ska och skall utföras av familjerådgivare.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. MBL-förhandling hölls den 20 november 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att:

1. Socialnämnden godkänner förändringarna i förfrågningsunderlagen.
2. Socialnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att fatta tilldelningsbeslut.
3. Socialnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att för nämndens räkning teckna tillsvidareavtal med godkända leverantörer och besluta om:
  - hävning samt uppsägning av avtal,
  - partsbyte samt underteckna avtal om partsbyte,
  - ändringar och tillägg till avtal som är förenliga med upphandlingslagstiftningen samt
  - mindre justeringar av avtal.
4. Socialnämnden ger förvaltningschefen möjlighet till delegering av åtgärderna i punkt 3.
5. Socialnämnden ger ansvarig utredare i uppdrag att revidera uppdragsbeskrivningar för egenregi i enlighet med de förändringar som godkänns för förfrågningsunderlagen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilagor

1. Mall för kontinuitetsplan
2. Arbets- och anställningsvillkor
3. Krav på utförare som är vårdgivare
4. Krav på verksamhetens samverkan med vårdgivare
5. Förfrågningsunderlagen (11 st)
6. MBL-protokoll

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2023-11-30
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2023-11-30